

Broj :

**IZVJEŠĆE O REVIZIJI
INSTITUTA ZA AKREDITIRANJE
BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2007. GODINU**

Sarajevo, lipanj 2008. godine

KAZALO

I.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II.	NALAZI I PREPORUKE	4
1.	Realizacija ranijih preporuka	4
2.	Sustav internih kontrola	4
2.1.	Planiranje i izvršenje proračuna	4
3.	Usklađenost sa zakonima i pravilima	5
3.1.	Javne nabave	5
3.2.	Stimulacije uposlenih	6
III.	KORESPONDENCIJA	6

Privitak : Tablica 1 ' Izvršenje proračuna za 2007. godinu'

I. MIŠLJENJE REVIZORA

Temelj za reviziju

Na temelju Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj: 12/06) izvršili smo reviziju finansijskih izvješća u **Institutu za akreditiranje Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Institut) koji se odnose na godinu koja se završava 31.12.2007. (Bilance stanja, Posebnih pregleda uz Bilancu stanja i Analize izvršenja proračuna).

Odgovornost menadžmenta/revizora

Rukovodstvo Instituta odgovorno je za pripremu finansijskih izvješća, zakonitost izvršenih transakcija i namjensko korištenje sredstava. Rukovodstvo je također odgovorno za uvođenje sustava internih kontrola kojima se osigurava pouzdano upravljanje javnim sredstvima. Naša odgovornost, kao vanjskog revizora, propisana je Zakonom o reviziji, standardima revizije i Etičkim kodeksom za revizore javnog sektora.

Sukladno tome, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome jesu li finansijska izvješća pouzdana i odražavaju li bilance u cijelosti rezultate izvršenja proračuna. Također, naša odgovornost je procijeniti primjenjuju li rukovoditelji instituta zakone i propise, koriste li sredstva za odgovarajuće namjene i ocijeniti finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustave internih kontrola.

Cilj i djelokrug revizije

Reviziju smo izvršili sukladno Revizijskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – ISSAI i Međunarodnim standardima revizije. Revizija uključuje ispitivanje, na bazi izvršenih testiranja, dokaza koji su relevantni za iskazane iznose i objava u finansijskim izvješćima, te regularnost finansijskih transakcija koje su uključene u finansijska izvješća.

Revizija je planirana i izvršena tako da se dobiju informacije i objašnjenja koja smatramo nužnim za osiguravanje dostatnih dokaza koji pružaju razumno uvjerenje da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane greškama, prijevarom ili drugim neregularnim radnjama i da su sredstva utrošena sukladno odobrenome proračunu i drugim propisima. Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za naše mišljenje.

Kvalifikacija se odnosi na sljedeće:

- 1.1. Procedure javnih nabava nisu u svim slučajevima provedene sukladno odredbama Zakona o javnim nabavama (vidjeti točku 3.1. Izvješća).*

Po našem mišljenju, finansijska izvješća Instituta za 2007. godinu prikazuju realno i istinito finansijsko stanje na dan 31. prosinac 2007. godine i sukladna su Pravilniku o finansijskom izvješćivanju i Pravilniku o računovodstvu institucija Bosne i Hercegovine.

U svim materijalno značajnim aspektima rashodi Instituta su upotrijebljeni za svrhe koje je odredio Parlament Bosne i Hercegovine i sukladni su relevantnim propisima, osim za moguće efekte koji su iskazani pod točkom 1. gore navedenom.

Sarajevo, lipanj 2008. godine

II. NALAZI I PREPORUKE

1. Realizacija ranijih preporuka

Ured za reviziju izvršila je reviziju poslovanja Instituta za 2006. godinu, o čemu je sastavljeno Izvješće. S obzirom da je Institut dobio pozitivno mišljenje sa skretanjem pozornosti (utvrđeni su nedostaci i propusti kod izvršenih nabava), Institutu je sugerirano da poduzme određene aktivnosti kako se utvrđene nepravilnosti i propusti ne bi ponavljali u daljnjem poslovanju.

Revizijom poslovanja za 2007. godinu, utvrdili smo da preporuke iz Izvješća o reviziji nisu u cijelosti realizirane te da su ponovo uočeni nedostaci i propusti (primjena Zakona o javnim nabavama) koji su navedeni u Izvješću o reviziji za 2006. godinu.

2. Sustav internih kontrola¹

Revizija je izvršila ispitivanje sustava internih kontrola, administrativnih i računovodstvenih procedura i kvaliteta financijskog upravljanja u Institutu. Cilj ovih ispitivanja je bio uvjeriti se u kojoj mjeri su operativni ciljevi ostvareni i koliko su pouzdani podaci na kojima se baziraju godišnji financijska izvješća, te je financijsko upravljanje sukladno postojećim propisima

Institut nije uspostavio sustav internih kontrola koji se bazira na modelu od pet komponenti: kontrolnog okruženja, procjene rizika, kontrolnih aktivnosti, informacija i komunikacija, monitoringa. Postojeći sustav internih kontrola nije zadovoljavajući što je imalo za posljedicu ponavljanje nedostataka i propusta koji su navedeni u izvješću revizije prethodne godine; propuste u procesu nabava te nedovoljno učinkovito trošenje proračunskih sredstava.

Uspostavljanje učinkovitog sustava internih kontrola najviše će koristiti rukovodstvu jer će takav sustav osigurati (u razumnom uvjerenju) zakonitost poslovanja u svim segmentima, kao i spriječiti moguće greške i eventualne zloporabe u korištenju javnih sredstava.

Preporuka

Institut treba unaprijediti sustav internih kontrola u skladu sa Vodičem za učinkovite interne kontrole i COSO modelom sustava internih kontrola na bazi pet komponenti, a sve u cilju otklanjanja rizika od eventualnih grešaka i zloporaba u poslovanju.

2.1. Planiranje i izvršenje proračuna

Predviđena gornja granica rashoda Instituta za 2007. godinu iznosila je 750.644 KM. Proračun Instituta za 2007. godinu odobren je u iznosu 742.887 KM, a realizovan u iznosu od 621.766 KM ili 84%. Struktura sredstava po vrsti rashoda prikazana je u tabeli 'Pregled planiranog i izvršenog buždeta za 2007. godinu' u prilogu Izvještaja.

¹ Sukladno članku 13. stavak 2. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine revizija ocjenjuje financijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sustav internih kontrola o čemu ne izražava mišljenje već izvješćuje o uočenim slabostima.

Sustav internih kontrola podrazumijeva skup postupaka i mjera koje preduzima rukovodstvo u cilju osiguranja točnog i pravilnog evidentiranja financijskih transakcija, njihovu punu sukladnost sa zakonima, zaštitu imovine te efikasno, ekonomično i efektivno trošenje javnog novca.

Analizom izvršenja proračuna ustanovili smo da je proračun Instituta ostvaren za 121.121 KM manje od odobrenog, što je posljedica niske realizacije određenih proračunskih pozicija u odnosu na traženi i odobreni proračun (vidjeti tablicu 1.u prilogu Izvješća). Izvješćivanje o izvršenju proračuna tokom godine vrši se uglavnom kvartalno iz pregleda rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama.

Posljedica slabosti sustava internih kontrola ovog procesa ogleda se u nedovoljno učinkovitim korištenju proračunskih sredstava jer se rezervira više sredstava negoli je potrebno za normalno funkcioniranje i ostvarivanje zakonom propisanih funkcija. S druge strane, postoji realna mogućnost da zbog nedostatka sredstava u tekućoj godini ostaju nerealizirani značajni projekti u drugim institucijama.

Preporuka

Pri izradi projekcije proračuna potrebno je u obzir uzeti sve relevantne parametre, s obzirom da je kvalitetno planiranje proračuna strateški važan temelj za osiguranje materijalnih i ljudskih resursa te značajno za ekonomično i transparentno upravljanje sredstvima.

3. Usklađenost sa zakonima i pravilima

3.1. Javne nabave

Utvrđeno je da sustav internih kontrola kod procesa nabava nije uspostavljen na način da je osiguran nadzor i kontrola u svim fazama procesa nabave, od samog planiranja nabava do praćenja izvršenja zaključenih ugovora. Skrećemo vam pozornost na nedostatke i propuste u procesima nabava koje smo zabilježili tijekom vršenja revizije.

- **Generalne primjedbe za testirane procedure (konkurentski postupak):**
 - Ugovorni organ nije procijenio vrijednost nabave (članak 6. stavak (1) Zakona o javnim nabavama);
 - Zahtjevi za dostavljanje ponuda ne sadrže precizan rok i mjesto prijema ponuda (članak 46. stavak (3) Zakona o javnim nabavama);
- **Postupak nabave avio karata:** Zahtjev za dostavljanje ponude za nabavu avio karata nije sastavljen sukladno stvarnim potrebama za nabavom ugovornog organa (u ponudi tražene tri destinacije, ugovor zaključen i za sve ostale destinacije). Za zaključeni ugovor sa dobavljačem Institut nije tražio mišljenje Pravobraniteljstva BiH premda je dobavljaču «Kompas - SarajevoO» d.o.o. na osnovu zaključenog ugovora u 2007. plaćen iznos veći od 10.000,00 KM. U ugovoru sa izabranim dobavljačem «Kompas - Sarajevo» d.o.o. nije navedena vrijednost.
- **Postupak za rent-a-car usluge:** Institut je postupkom konkurentskog zahtjeva izabrao dobavljača za pružanje rent-a-car usluga. Revizijom je utvrđeno kako je Institut koristio usluge iznajmljivanja vozila koje nije predviđeno ugovorom o iznajmljivanju.

Preporuka

Institut treba izvršiti analizu propusta u postupcima javnih nabava kako bi, u cilju zakonitog i transparentnog trošenja javnih sredstava, dosljedno poštivao sve odredbe Zakona o javnim nabavama. Također, sugeriramo da se za sve nejasnoće i dvojbe tijekom provođenja procedura nabava konsultira Agencija za javne nabave.

3.2. Stimulacije uposlenih

U 2007. godini isplaćene su stimulacije u ukupnom iznosu 5.884,75 KM što je 3,91% u odnosu na neto isplaćene plaće od 150.523,96 KM. Institut je za 1,41% prekoračio dopušteni iznos za isplatu stimulacija u odnosu na ostvarena sredstva na poziciji neto plaća.

Za jednog uposlenog u 2007. godini isplaćena je stimulacija u iznosu 3.121,55 KM što je 27,11% u odnosu na njegova godišnja primanja. Pojedinačna godišnja stimulacija po uposlenom može iznositi maksimalno 20% njegove godišnje neto plaće.

Isplata navedenih stimulacija je u suprotnosti sa člankom 21. stavak 3. Zakona o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH («Službeni glasnik BiH» broj 25 od 06.04.2007. godine).

Preporuka:

Institut treba sačiniti analizu sa obrazloženjima za više isplaćene stimulacije od zakonom dopuštenih te za ovakve isplate tražiti potvrdu od Vijeća ministara BiH ili u suprotnom izvrši povrat više isplaćenih sredstava.

III KORESPONDENCIJA

Institutu je uručen Nacrt izvješća o reviziji za 2007. godinu na razmatranje i dostavljanje eventualnih novih dokaza i komentara na nalaze revizije.

U ostavljenom roku od 15 dana, Institut nije dostavio komentare na nalaze sadržane u Nacrtu izvješća o reviziji. Temeljem toga ovo Izvješće predstavlja konačno Izvješće dostavljeno klijentu bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji.

Sarajevo, lipanj 2008. godine

**ZAMJENIK GLAVNOG
REVIZORA**

mr. Dragan Kulina

GLAVNI REVIZOR

M.P.

Milenko Šego